

TRACTATUS
DE
TESTAMENTIS

TRACTATUS
DE
TESTAMÉTIS

A V T H O R E
P. FRANCISCO PINHEIRO,
LVSITANO GOVVEENSI
SOCIETATIS JESU,
DOCTORE THEOLOGO;

IN EBORENSI ACADEMIA
OLIM PRIMARIO SACRÆ THEOLOGLÆ
Magistro, & ejusdem Academiæ
Cancellario:

TOMVS PRIMVS

De la libreria del Collegio R. de la Comp. de No. de Salom.

CONIMBRICÆ

Cum Privilégio, & Sup. Gratia.

Apud JOSEPHUM FERREYRA, Vniuersit. Typograph.
Anno Domini M.DC.LXXXI

**SANCTISSIMÆ VIRGINI
DEIPARÆ ABSQUE LABE ORI-
ginali conceptæ.**

NON leui piaculo me obstringi putarem, d. Sanctissima Deipara, si Te, tuæque immaculatæ Conceptionis prædicatione omiſſa, hunc meum de Testamentis laborem, sub alterius nomine, aut patrocinio in lucem darem. Memini enim, cum in Ebovenſi Academia Præmarium Theologiae Magiſtrum agerem, illo ipſo feſtiuiſſimo die tuæ immaculatæ Conceptioni conſecrato, 8. ſcilicet Decemb. anno 1648. quo vniuerſi ejuſdem Academiae Doctores, & Magiſtri, vnâ cum Rectore, & cæteris adminiſtris, ſub iurejurando publicè, ac ſolemni ritu nuncupato, ſemper ſe opinionem, quæ tuam ab originali culpa immunitatem tuetur, deſenſuros profeſſi ſunt, apud me ſtatuiſſe hunc Tractatum Auditoribus meis tradendum cõponere, ac ne tam bene ominati diei auſpicium præterlabi ſinerem, eodem ipſo die primam illi manum admiſiſſe. Ex quo, ſi ita dicere ſas eſt, Opus hoc Tecum pariter conceptum, Tibi continuo cepit adoleſcere. Adhæc, cum varijs de cauſis ſæpius fuiſſet interruptum, multæque illius progreſſui obſtarent diſſicultates, omnibus ex voto ſuperatis, illud tandem ſolemni Viſitationis tuæ die, 2. videlicet Iulij an. 1658. feliciter abſolui, vt omne procul eſſet dubium, quemadmodum principium, ſic & ſinem à Te fuiſſe conſequutum, & quidem, niſi Te patrocinante, nec ad illud aggrediendum animus, nec ad proſequendum, & perſiciendum meæ ſufficerent vires; præſertim aduerſâ ſere ſemper per id temporis corporis valetudine. Tuum ergo eſt, Tibique acceptum reſero, ſi quid in eo vel rectè ad intelligentiam deſcriptum, uel ad voluptatem concinnum, vel ad utilitatem, & uſum ex ſanctæ doctrinæ fontibus deſumptum eſt. Nec modò ingratus, verum etiam injurius non immeritò dicerer ſi, Te præter, alium ei patronum, aut vindicem in lucem prodituro adſcriberem.

Cæterum, quando totus hic liber ad teſtamentariam diſpoſitionem ſpectat, ipſa huiuſce rei conditio monet, non poſſe me, aut Tibi ad honorem conſultius, aut mihi ad fructum opportunius de his qualibuſcumque meis elucubrationibus in præſentiarum diſponere, quàm ſi in eis, quaſi ex teſtamento in piam cauſam, Te heredem inſtituero: eſt enim inſtitutionis titulus cæteris omnibus honorabilior, vt iura ipſa non ſemel in hoc ipſo opere inculcata indubitanter ſtatuant, nec aliquis ſibi, ſuiſque rebus meliùs, quàm per teſtamentum conſulit, vt ex ipſo etiam iure notum eſt.

Dignare igitur, d. Sanctiſſima Deipara, vt hoc qualecumque manuſcriptum, etſi multis alijs Tibi nominibus debitum, inſtitutionis etiam, ac hæredis titulo, ad Te perueniat,

TRACTATUS
DE
TESTAMENTIS.
PROÆMIUM.

QUID SIT TESTAMENTUM ET QUO
jure fuerit introductum?

SUMMARIUM.

T Raditur, & explicatur definitio
testamenti. n. 1.

Institutio hæredis est omnino neces-
saria in testamento, ejus est veluti
caput, & fundamentum.

potest autē fieri in quavis test. parte. n. 2.

Quenam dicatur institutio directa: qua
indirecta? n. 3.

Utrum factio testamenti sit de jure gen-
tium, vel de jure civili? Esse de jure Ci-
vili, una sententia affirmat, & quibus
fundamentis? n. 4. & 5.

Communior sententia est, testamenta fu-
isse inuenta, & introducta jure gentium,
recepisse autem formam, & solemnitates
à jure Civili. n. 6. Probatur hæc senten-
tia. n. 7. & seqq. Soluuntur fundamenta
in contrarium. n. 10.

ESTAMENTUM de-
finitur à Modestino Ju-
risconsulto in l. 1. ff. de
Testam. Est voluntatis
nostræ juxta sententia de
eo, quod quis post mortem
suam fieri vult. Cui de-

finitioni addit merito Accursius ibidem,
cum hæredis institutione, scilicet, directa.
Dicitur, juxta sententia, id est, cum solem-
nitatibus, & cæteris in jure requisitis, ut
idem sit juxta, atque legitima, seu, secun-
dum leges. Subditur, de eo, quod quis post
mortem, & c. ut distinguatur à dispositi-
onibus inter viuos. Additur, cum hære-
dis institutione directa, quia hæredis ins-
titutio, quæ simpliciter prolata semper
intelligitur directa, est ultima, & maxi-
mè propria testamenti differentia per
quam à cæteris ultimis voluntatibus dis-
criminatur, id est, à codicillis, legato, fidei-
commisso, & donatione causa mortis,
quibus hæres institui non potest. Id ve-
rò intellige secundum jus commune. Nā
ex privilegio, etiam in codicillis potest
miles hæredem directo instituere, ut ha-
betur. l. Militis, ff. de Militari testamen-
to.

Adeo autem secundum jus commune
necessaria est institutio hæredis in testa-
mento, ut sine ea sit inane, ac prorsus nul-
lum, §. Ante hæredis, Instit. de Legatis,
§. In primis, Instit. de Fideicommissarijs
hæredit. l. vlt. ff. de Hæred. instit. cum si-